

Gmina Trzebiatów

***„Skąd mamy pieniądze
i na co je wydajemy?”***

Trzebiatów 2017

Każda rodzina, instytucja, przedsiębiorstwo ma określone dochody i wydatki, pochodzą one z różnych źródeł i mają różne przeznaczenie. Zarówno w budżecie domowym czy też przedsiębiorstwa trzeba wiedzieć, czy nasze dochody pozwalają na dokonanie określonych zakupów. Podobnie rzecz się ma z budżetem gminy.

Podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina. Ustawa o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 poz. 1875, poz. 2232 i z 2018 r. poz. 130) definiuje ją jako wspólnotę samorządową tworzoną z mocy prawa przez wszystkich obywateli zamieszkujących określone terytorium. Istotą samorządu jest, że za pośrednictwem swoich przedstawicieli zarządza sprawami publicznymi. Kadencja rady gminy trwa cztery lata, licząc od dnia wyboru. Jej uchwały zapadają większością głosów, w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu jawnym, chyba że ustawa w danym okresie stanowi inaczej.

Głównym aktem, który określa przepisy prawa dotyczącego finansów publicznych, jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Do podstawowych pojęć występujących w finansach publicznych należą dochody i wydatki oraz przychody i rozchody.

Budżet jednostki samorządu terytorialnego stanowi podstawę gospodarki finansowej w danym roku budżetowym, jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów. Budżet gminy uchwalany jest w formie uchwały budżetowej i stanowi podstawę gospodarki finansowej gminy. Na jego podstawie gmina prowadzi swoją gospodarkę finansową w sposób jawny i samodzielny.

Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały budżetowej przysługuje wyłącznie zarządowi jednostki samorządu terytorialnego przez co w gminie rozumie się Burmistrza. Zarząd sporządza i przedkłada projekt uchwały budżetowej organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, którym jest Rada Gminy oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej celem zaopiniowania do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy.

Opinię regionalnej izby obrachunkowej o projekcie uchwały zarząd przed uchwaleniem budżetu jest zobowiązany przedstawić organowi stanowiącemu. Uchwałę budżetową podejmuje się przed rozpoczęciem roku budżetowego, w szczególnie uzasadnionych przypadkach nie później niż do dnia 31 stycznia roku budżetowego. Do czasu podjęcia uchwały budżetowej podstawą gospodarki finansowej jest projekt. Budżet jednostki wykonuje zarząd. W terminie 21 dni od dnia podjęcia uchwały budżetowej zarząd przekazuje podległym jednostkom informacje o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków tych jednostek oraz wysokości dotacji i wpłat do budżetu.

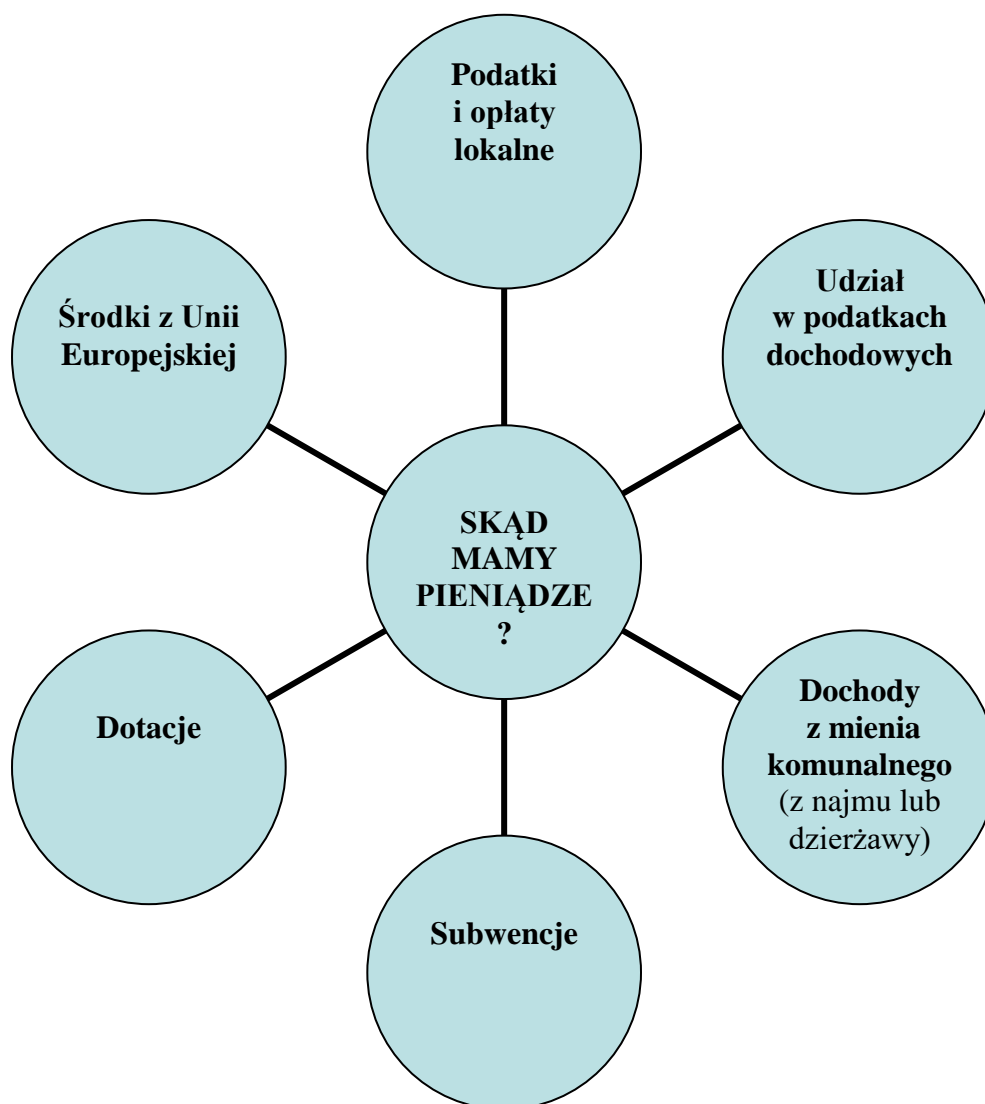
Dodatnia różnica między dochodami publicznymi, a wydatkami publicznymi, ustalona dla okresu rozliczeniowego, stanowi nadwyżkę sektora finansów publicznych, zaś ujemna różnica jest deficytem sektora finansów publicznych, co przedstawia poniższy schemat.

DOCHODY I PRZYCHODY

(m.in. kredyty i pożyczki; papiery wartościowe (obligacje komunalne), których zbywalność jest ograniczona; wolne środki jako nadwyżka środków na rachunku bankowym z lat ubiegłych) muszą być co najmniej równe **WYDATKOM I ROZCHODOM** (spłaty pożyczek, kredytów i wykup obligacji)

Zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia organowi stanowiącemu w terminie do 31 marca roku następującego po roku budżetowym sprawozdanie z wykonania budżetu, informację o stanie mienia komunalnego, a do 31 maja sprawozdanie finansowe. Po zapoznaniu się z tymi dokumentami oraz opinią regionalnej izby obrachunkowej jak też ze stanowiskiem komisji rewizyjnej, nie później niż do dnia 30 czerwca podejmuje się uchwałę w sprawie absolutorium.

SKĄD MAMY PIENIĄDZE?

Dochody z **podatków i opłat lokalnych** pochodzą m. in z: podatku od nieruchomości, podatku rolnego, leśnego, podatku od środków transportowych, opłaty od posiadania psów, opłaty targowej, miejscowej, prolongacyjnej, za gospodarowanie odpadami, zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Gminie przysługują wpływy z udziału w obu podatkach dochodowych stanowiących dochód państwa. Wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych od podatników tego podatku zamieszkających na obszarze gminy wynosiła w 2017 r. - 37,89 %, a podatku dochodowym od osób prawnych – 6,71 %.

Dochody z majątku gminy stanowią m.in. wpływy tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego, wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych i użytkowania wieczystego nieruchomości, wynajem pomieszczeń, wpływy ze zbycia praw majątkowych, a także dochody ze sprzedaży mieszkań lub innych nieruchomości.

Subwencje są bezzwrotną pomocą finansową udzielaną przez państwo i stanowią formę wyrównywania niewystarczających dochodów własnych gminy. Otrzymane z budżetu państwa subwencje to: oświatowa, wyrównawcza i równoważąca.

Dotacja to również bezzwrotna pomoc finansowa, charakteryzująca się tym, że może być wydana wyłącznie na cel, na który została przyznana. Gmina Trzebiatów pozyskuje także **środki z budżetu Unii Europejskiej oraz innych źródeł zagranicznych**. Są to środki pozyskiwane na realizację inwestycji w ramach różnych projektów unijnych.

Liczba mieszkańców stałych na 31.12.2017 r. – 15788 (źródło: dane z Ref. Spraw Obywatelskich w UM w Trzebiatowie)

Dochody na jednego mieszkańca na dzień 31.12.2017 r. Źródła dochodów	Dochody w zł na 1 mieszkańca
---	-------------------------------------

Podatki i opłaty lokalne	1.213,66
Subwencje	752,03
Dotacje	1.249,40
Udział w podatkach dochodowych	557,53
Dochody z gospodarki mieszkaniowej (w tym sprzedaż nieruchomości)	1.000,18
Wpływy z tytułu pomocy udzielanej pomiędzy jst	2,79
Pozostałe dochody	170,73
OGÓŁEM	4.946,31

Plan budżetu Gminy po stronie dochodów wyniósł 73.583.887,91 zł, a wykonano go na kwotę 78.092.336,09 zł, tj. w 106,1 %, w tym:

- dochody własne plan 56.195.302,45 zł, wykonanie 60.892.555,91 zł, tj. 108,36 %,
- dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami plan 17.388.585,46 zł, wykonanie 17.199.780,18 zł, tj. 98,91 %,

Dochody według źródeł pochodzenia:

Lp.	Treść	Dochody		Wykonanie %	Udział w dochodach ogółem %
		Plan 2017	Wykonanie		
1	Podatki i opłaty lokalne, w tym zw. z gospodarką odpadami	18.524.071,00	19.161.231,70	103,4	24,54
2	Dochody z gosp. mieszk.	10.085.355,00	15.790.778,28	156,6	20,22
3	Udział w podatkach dochodowych	8.598.563,00	8.802.284,30	102,4	11,28
4	Dotacje z budżetu państwa na zadania własne, inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym na:	1.793.826,60	1.684.726,22	93,9	2,16
	- <i>wspieranie rodziny</i>	1.122.097,82	1.082.502,64		
	- <i>zas. stałe i okres., dod. en</i>				
	- <i>składki na ubezpiecz. zdrowotne</i>				
	- <i>utrzymanie OPS</i>				
	- <i>„Posiłek dla potrzebujących”</i>				
	- <i>stypendia, wypr. szkolna,</i>	167.739,00	141.434,40		
	- <i>na zadania przedszkolne</i>	375.978,00	332.778,00		
	- <i>zwr. części. F-szu Soł.</i>	78.846,18	78.846,18		
	- <i>Narod. Pr. Rozw. Czyteln.,</i>	49.165,60	49.165,00		
	- <i>„Bezpieczna +”, „Aktywna tablica”, Wyposaż. Gabinetów profil., „Bezpieczni, aktywni”</i>				
5	Dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone, w tym na :	17.388.585,46	17.199.780,18	98,9	22,02
	- <i>zwrot akcyzy rolnikom</i>	753.800,41	753.800,41		
	- <i>zadania administracji rządowej i aktualizacja list wyborców,</i>	176.264,85	173.317,02		
	- <i>wybory radnego.</i>	16.289.438,18	16.105.050,55		
	- <i>pomoc społeczna i rodzina</i>	169.082,02	167.612,20		
	- <i>zak. podręczników</i>				
6	Dotacje na zadania wg porozumień i umów między j.s.t.. na realizację własnych zadań bieżących i majątk., w tym na :	108.630,00	108.630,00	100	0,14
	- <i>Utrzymanie ulic powiatowych</i>				
7	Subwencje z budżetu państwa	11.872.980,00	11.872.980,00	100	15,20
8	Wpływy z tyt. pomocy finansowej udzielanej pomiędzy JST	14.000,00	14.000,00	100	0,02
	- <i>WZ -siłownia w Trzebiatowie</i>				

9	Dotacje celowe otrzymane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, w tym: - <i>przebudowa placu w M-nie,</i> - <i>promenada,</i> - <i>ścieżka rowerowa,</i> - <i>„Wesołe przedszkolaki...”,</i> - <i>„Aktywnie sprostać zmianom”</i> - <i>„Lokalny Pr. Rewitaliz.”,</i> - <i>oczyszczalnia w Goł. Pom.,</i> - <i>światlica Wlewo</i>	2.417.053,50 252.091,00 0,00 1.176.645,00 250.000,00 113.721,50 83.700,00 318.150,00 222.746,00	712.895,09 30.427,58 5.109,97 234.448,85 250.000,00 113.721,50 79.187,19 0,00 0,00	29,5	0,91
10	Dot. cel. otrzymane z funduszy celowych: - <i>WFOŚiGW – usuwanie barszczu Sosnowskiego</i>	19.500,00	19.500,00	100	0,02
11	Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - <i>dofin. z Urz. Morskiego – zjazd techniczny</i> - <i>Grant sołecki – zestaw sprawn. W Bieczynie</i>	260.000,00 250.000,00 10.000,00	10.000,00 0,00 10.000,00	3,8	0,01
12	Pomoc finansowa na realizację inwestycji: <i>Gmina Brwinów - promenada</i>	30.000,00	30.000,00	100	0,04
13	Pozostałe dochody	2.471.323,35	2.685.530,32	108,7	3,44
	RAZEM	<u>73.583.887,91</u>	<u>78.092.336,09</u>	106,1	100

Powyższe dane obrazują, że największymi dochodami własnymi budżetu gminnego są podatki i opłaty lokalne stanowiące 24,54 % ogółu dochodów roku 2017, drugą pozycją, co do wielkości generującą dochody gminy są dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone stanowiące 22,02 % ogółu dochodów, natomiast pozycja trzecia to dochody z gospod. mieszkaniowej stanowiące 20,22 % ogółu dochodów.

Plan przychodów budżetu wykonano w 2017 r. na kwotę 3.960.753,87 zł, z tego 3.935.548,72 zł nadwyżka środków na rachunku bankowym z lat ubiegłych oraz 25.205,15 zł – spłata pożyczek z Gminnego Funduszu Remontowego.

NA CO WYDAJEMY PIENIĄDZE?

Zgromadzone dochody Gmina przeznacza na wydatki bieżące i wydatki majątkowe (inwestycyjne).

Wydatki bieżące służą zaspokojeniu bieżących potrzeb mieszkańców w zakresie edukacji, pomocy społecznej, rodziny, gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, gospodarki odpadami, bezpieczeństwa, utrzymania ulic miejskich, utrzymania dróg na wsiach, realizacji zadań funduszu sołeckiego itp. **Wydatki majątkowe** ponoszone są na inwestycje i służą rozwojowi Gminy.

WYDATKI

Budżet po stronie wydatków został wykonany w 90,64 %. Plan na kwotę 74.977.976,63 zł wykonano w kwocie 67.956.780,03 zł.

Wydatki na zadania własne wyniosły 50.756.999,85 zł, na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami – 17.199.780,18 zł. Z budżetu wydatkowano na:

- zadania majątkowe – kwotę 5.184.913,04 zł, tj. 7,63 % ogólnej kwoty wydatków,
- zadania bieżące Gminy – kwotę 62.771.866,99 zł, tj. 92,37 %.

Wydatki na poszczególne działy klasyfikacji budżetowej oraz ich procentowy udział w ogólnych wydatkach budżetu gminy przedstawia poniższa tabela:

Dział	Rodzaj wydatków	Wykonanie	Udział w wydatkach ogółem %
010	Rolnictwo i łowiectwo	831.440,73	1,2
600	Transport i łączność	4.278.037,18	6,4
630	Turystyka	2.868.290,31	4,2
700	Gospodarka mieszkaniowa	3.943.067,44	5,8
710	Działalność usługowa	426.256,82	0,6
750/751	Administracja publiczna; Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	5.213.015,88	7,7
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożar.	697.412,36	1,0
757	Obsługa długu publicznego	692.825,58	1,0

758	Różne rozliczenia	234.982,00	0,4
801/854	Oświata i wychowanie	18.276.773,47	26,9
851	Ochrona zdrowia	421.988,07	0,6
852	Pomoc społeczna i Rodzina	20.919.009,03	30,8
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	153.173,15	0,2
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4.356.717,44	6,4
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1.864.351,86	2,7
926	Kultura fizyczna	2.779.438,71	4,1
	RAZEM	67.956.780,03	100

Z powyższych wyliczeń wynika, że Gmina z ogółu wydatków budżetu w 2017 r. najwięcej wydatkowała na:

1. Pomoc społeczną i rodzinę (dział 852 i 855) – 30,8 %
2. Oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą (dział 801 i 854) – 26,9 %.
3. Administrację publiczną, Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa. (dz. 750 i 751)– 7,7 %

Wykonanie rozchodów na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosło 2.365.460 zł. Rozchody przeznaczano na spłatę rat pożyczek zaciągniętych w latach poprzednich, wykup obligacji.

Wydatki na jednego mieszkańca na dzień 31.12.2017 r. Wydatki wg działów	Wydatki w zł na 1 mieszkańca
Oświata i wychowanie	1157,64
Rolnictwo i łowiectwo	52,66
Pomoc społeczna, ochrona zdrowia i rodzina	1351,72
Administracja	330,19
Transport i łączność	270,97
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	275,95
Kultura fizyczna	176,05
Gospodarka mieszkaniowa	249,75
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	44,17
Turystyka	181,68

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	118,09
Pozostałe wydatki	95,47
Ogółem	4304,33

Mieszkańcy gminy wyrażają swoją wolę w głosowaniu powszechnym (wybory i referendum) lub za pośrednictwem organów gminy (Burmistrza). Działalność organów jest jawna. Obywatele mają prawo otrzymywania informacji, wstępu na sesje Rady Miejskiej i posiedzenia jej komisji, a także wglądu do protokołów z posiedzeń organów gminy i komisji Rady Miejskiej.

